

SNOEZELLEN

De term 'snoezelen'¹ is een samensmelting van de woorden 'snuffelen' en 'doezelen'. Deze omschrijving geeft meteen aan dat een snoezelmoment zowel een activerende (het explorerend snuffelen) als een relaxerende component (het rustgevende doezelen) omvat. Een snoezelactiviteit bestaat concreet in het aanbieden van primaire visuele, auditieve, tactiele, smaak-, en reukprikkelers in een sfeervolle omgeving.

Bij snoezelen is het belangrijk een aantal principes te respecteren. Allereerst moeten prikkels evenwichtig en selectief worden aangeboden. Dat impliceert dat je er als begeleider oog voor hebt de persoon niet te overstimuleren. Daarbij moet gezocht worden naar een evenwicht tussen activering en relaxatie rekening houdend met de keuzes en het tempo van de persoon. Een adequate grondhouding en begeleiding vervullen een sleutelfunctie bij het snoezelen.

Indien er gesnoezeld wordt in een speciaal daarvoor ontworpen snoezelruimte, hoort die aan een aantal voorwaarden te voldoen. Een snoezelruimte moet niet alleen toegankelijk en gebruiksvriendelijk (veilig en hygiënisch) zijn, ze moet ook een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod bieden. Ook structuur is een belangrijk kenmerk van een goede snoezelruimte.

Er kunnen weliswaar ook tijdens dagelijkse verzorgingsmomenten snoezelmomenten ingebouwd worden.

De effecten die met snoezelen beoogd worden, zijn uiteenlopend en talrijk. Allereerst is snoezelen een relatief gemakkelijk te implementeren dagbestedingsactiviteit waaraan mensen plezier kunnen beleven en waarin ze worden gestimuleerd om te exploreren en ontspannen. Snoezelen zou volgens een aantal onderzoeken ook een gunstig effect hebben op de betrokkenheid en het welbevinden van personen met een handicap. Volgens bepaalde auteurs zou snoezelen ook een gunstig effect hebben op : sociaal contact en interactie, alertheid en concentratie, initiatiefname, keuzestimulering en zelfbepaling. Ook reductie van probleemgedrag en ontwikkeling van adaptief gedrag worden als mogelijk effect van snoezelen naar voren geschoven. De onderzoeksresultaten zijn weliswaar niet eenduidig en dienen met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden. Recent onderzoek suggereert namelijk dat eventuele positieve onderzoeksresultaten te wijten zouden kunnen zijn aan de relationele (interactie)aspecten tussen een persoon en zijn begeleider eerder dan aan directe effecten (gerelateerd aan de omgeving en/of het aangeboden materiaal) van het snoezelen. Verder onderzoek moet daarover meer duidelijkheid brengen.

---

¹ De term 'snoezelen' is een geregistreerde merknaam en kan om die reden niet meer zo gemakkelijk gehanteerd worden.

LITERATUUR/PRAKTIJKDOCUMENTEN

Hogg, J., Cavet, J., Lambe, L., & Smeddle, M. (2001). The use of 'snoezelen' as multisensory stimulation with people with intellectual disabilities: a review of the research. *Research in Developmental Disabilities*, 22(5), 353-372.

Lancioni, G. E., Cuvo, A. J., & O'Reilly, M.F. (2002). Snoezelen: an overview of research with people with developmental disabilities and dementia. *Disability and Rehabilitation*, 24(4), 175-184.

Vlaskamp, C., de Geeter, K.I., Huijsmans, L.M., & Smit, I.H. (2002). Het activerende effect van snoezelen. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan Verstandelijk Gehandicapten*, 28(2), 75-90.

Vlaskamp, C., de Geeter, K., Huijsmans, L., & Smit, I. (2003). Passive Activities: the effectiveness of multisensory environments on the level of activity of individuals with profound multiple disabilities. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 16(2), 135-143.

LINKS

<http://www.isna.de>

Op deze website van de International Snoezelen Association (ISNA) vindt u zowel interessante informatie over snoezelen als verwijzingen naar cursussen (onder meer in Nederland) en congressen hieromtrent. U vindt er onder meer een checklist die belangrijke aandachtspunten aanreikt wanneer u zelf een snoezelruimte wil uitwerken, alsook een lijst van muziekstukken/liedjes die geschikt zijn voor snoezelruimtes.

<http://snoezelen.startpagina.be>

Op deze startpagina vindt u links naar vele websites die gerelateerd zijn aan snoezelen, gaande van sites van bedrijven die snoezelmateriaal verkopen, tot sites van diensten die snoezelruimtes ter beschikking stellen, literatuur, informatie over cursussen...

PROJECTEN

BELEID